

LEASING SEKTÖRÜ

Şubat 2024 tarihi itibarıyla, finansal kiralama sektöründe 20 şirket faaliyet göstermekte olup, 30.11.2023 tarihinde bir finansal kiralama şirketi, grubuna ait finansman şirketiyle, devir olmak suretiyle, birleşmiş ve sektörden ayrılmıştır. 2023 yılının ilk dokuz ayında sektör, işlem hacmini TL bazında %89 oranında artırarak, 81,6 milyar TL'ye ulaştırmıştır. Yine aynı dönem için dolar bazında işlem hacmi %36 oranında artış göstermiş ve 3,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Sektör ilgili dönemde sözleşme adetlerini de %12 artışla 14.177'den 15.845'e yükseltmiştir. Sektörün penetrasyon oranı (bina hariç leasing işlem hacmi/bina hariç toplam sabit yatırım) %2,8 ile 2022 yılı Eylül ayına benzer seviyede gerçekleşmiştir. Bu durum, makine ve teçhizat yatırımlarının %89,1 oranında artmasına rağmen, leasinge giden yatırımların payının stabil kaldığını göstermektedir.

FKB'nin yayınladığı Ocak-Eylül 2023 dönemi kümüle işlem hacminin mal gruplarına göre dağılımına bakıldığında, karayolu taşıtları %28,4 pay ile ilk defa ilk sırada yer almaktadır. Karayolu taşıtlarının payı 2022 yılında filo şirketlerinin araç alımlarında leasinge yönelmesi nedeniyle artmaya başlamış ve 2023 yılında ilk sıraya yükselmiştir. Karayolu taşıtlarını %25,3 oranı ile iş ve inşaat makineleri takip etmiştir. Ayrıca, karayolu taşıtları mal grubuna ilişkin TL bazlı işlem hacminin %21,5'i sat ve geri kirala işlemi, %15,0'i operasyonel kiralama ve geriye kalanı da standart sözleşmedir. Yine FKB'nin yayınladığı 2023 yılı ilk dokuz ayına ait kümüle işlem hacminin sektörel dağılımına göre, hizmet sektörü tarafında inşaat (%21,1) ve toptan ve perakende ticaret (%12,3), imalat sektörü tarafında ise tekstil ve tekstil ürünleri sanayi (%8,0) ile metal ana sanayi (%6,0) ön planda yer almaktadır. Genel olarak, sat ve geri kirala işlemleri toplam leasing işlem hacminden %16,9 pay alırken, operasyonel kiralama %4,3 pay almıştır. Hem sat ve geri kirala işlemleri hem operasyonel kiralama işlemlerinin toplam işlem hacminden aldığı paylar, Ocak-Eylül 2022 dönemindeki oranlara göre artış göstermiştir.

Aralık 2023 itibarıyla, sektörün net leasing alacaklarındaki büyüme enflasyon oranının altında kalarak, %60,2 düzeyinde gerçekleşmiştir. Net leasing alacakları sektörün aktiflerinin %69,5'ini oluşturması nedeniyle, aktiflerde de %66,2 oranında artış gerçekleşmiştir. Aktiflerin net leasing alacaklarına göre daha yüksek oranda artması, bilanço içinde %9,6 pay ile alacaklardan sonra en yüksek paya sahip olan nakit ve nakit benzeri ile finansallar varlıklar toplamındaki %77,0 artıştan kaynaklanmıştır. Şirketlerin fon fazlasını değerlendirmek amacıyla kısa vadeli alım satım amaçlı yatırım yaptıkları finansal varlıkların %264,3 artış göstermesi dikkat çekmiştir. Aralık 2023 itibarıyla, finansal kiralama alacaklarına göre TL alacakların toplam alacaklara oranı, Aralık 2022'deki %33,6'lık düzeyden %45,8'e yükselmiştir. Bu durum dolar/TL kurundaki artışlar nedeniyle sektörde TL sözleşmelere yönelimin devam ettiğini göstermektedir.

Sektörün nominal TGA tutarı, %53,1 gibi yüksek bir oranda artış göstermiştir. Bu nedenle, sektör tarafından takibe atılmayan alacakların ve/veya konkordato ilan eden müşterilerin alacaklarının, TGA'ya dönmeye başladığı düşüncesindeyiz. Bununla birlikte, brüt leasing alacaklarının %59,9 oranında artması neticesinde, TGA oranı Aralık 2022'deki %4,1 olan seviyesinden %3,9'a gerilemiştir. Sektörün açık kredi riski de %4,3 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu oran, 2022 yılında eksi iken, pozitifte dönmüştür. Bu durum, leasing şirketlerinin, TGA tutarının üzerinde karşılık ayırmayı bıraktığını göstermektedir.

Ocak-Aralık 2023 döneminde, sektörün sadece leasing faaliyetlerinden elde ettiği faiz gelirleri, toplam faiz gelirlerinin %93,2'si olarak gerçekleşmiştir. Bu kapsamda, sektörün faiz ve komisyon gelirleri, Ocak-Aralık 2022 dönemine göre %134,7 oranında artarak, 32,0 milyar TL'ye ulaşmıştır. %141,5 oranında artış gösteren finansman maliyetleri sonrası toplam gelirler ise, %119,1 oranında artarak 9,0 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Operasyonel maliyetler ise, enflasyonun etkisiyle %104,1 oranında artmış olmakla birlikte, sektörün söz konusu maliyetleri taşıyacak geliri elde etmesi neticesinde, ana faaliyet karı %71,6 oranında artarak, 6,0 milyar TL'ye ulaşmıştır. Ana faaliyet karına mevduatlardan ve menkul değerlerden alınan 2,2 milyar TL tutarında faiz gelini, 5,9 milyar TL tutarında diğer faaliyet gelirleri ve özkaynak yöntemi uygulanan ortaklıklardan elde edilen 3,4 milyar TL tutarındaki gelirlerin eklenmesiyle

LEASING SEKTÖRÜ

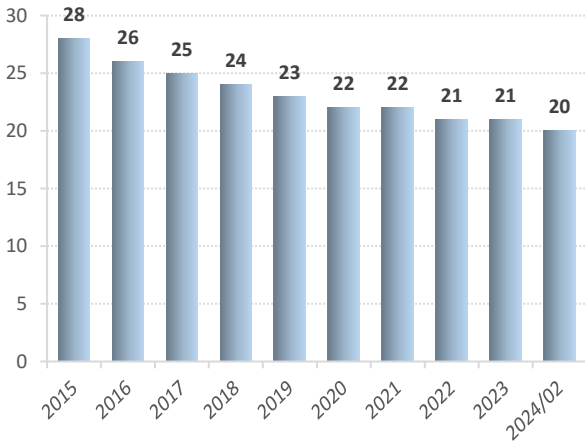
birlikte, vergi sonrası net kar 14,5 milyar TL'ye ulaşmıştır. Net karın enflasyon üzerinde artması neticesinde, sektör reel getiri elde etmiş ve ROAA ile ROAE rasyoları sırasıyla %6,7 ve %67,9 olarak gerçekleşmiştir. Sektörün maliyet/gelir rasyosu ise, Ocak-Aralık 2023 döneminde 2022 yılının aynı dönemine göre artarak, %35,4'e yükselmiştir.

FKB, İstanbul Üniversitesi ile birlikte, Ekonomik Görünüm Endeksi Bülteni çalışması gerçekleştirmektedir. Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Endeksi (FKB-EGE), Merkezi Fatura Kaydı Sistemi (MFKS) ve Finansal Kiralama Sözleşme Tescil Sistemi (FKSTS) veri tabanı ile FKB bünyesinde raporlama ve istatistik faaliyetlerine konu olan finansman sektör verilerden türetilmiş bir endekstir. FKB-EGE Endeksi; FKB Faktoring Endeksi, FKB Finansal Kiralama Endeksi ve FKB Finansman Endeksi olmak üzere üç alt endeksi içinde barındıran bir bileşke endekstir. Aylık olarak açıklanacak bileşke ve alt endekslerde değerlerin yükselmesi ekonomik görünümün olumlu yönde, düşmesi ise olumsuz yönde olacağı şekilde yorumlanmalıdır. FKB-EGE endeksi Şubat 2015'ten beri hesaplanmakla birlikte, ilk olarak 2023 yılında açıklanmaya başlamıştır. Endeks Kasım 2023 verisine göre 0,35 puan artarak, Aralık 2023 tarihinde 99,31 puana yükselmiştir. FKB Finansal Kiralama Endeksi ise en düşük değerini 88,82 puanla Ekim 2018'de, en yüksek değerini ise 105,55 puanla Nisan 2023'de almıştır. Dalgalı bir seyir izleyen endeks, Kasım 2023 tarihinde 100,45 puan almışken, Aralık 2023 tarihinde 0,43 puan azalarak, 100,02 puana gerilemiştir. Söz konusu endeks, Eylül 2023'den itibaren düşüş trendine girmiştir.

07.07.2023 tarih ve 32241 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7346 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile mal ve hizmetlere %8 olarak uygulanmakta olan KDV oranı %10'a, %18 olarak uygulanmakta olan KDV oranı %20'ye yükseltilmiş ve %1 olan KDV oranı sabit bırakılmıştır. Söz konusu yeni oranlar 10.07.2023 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Bu mevzuat değişikliği, leasing sözleşmelerine konu malların KDV oranlarının yükselmesine ve hatta geçmiş sözleşmelere de bu oranların uygulanmasına yol açmıştır.

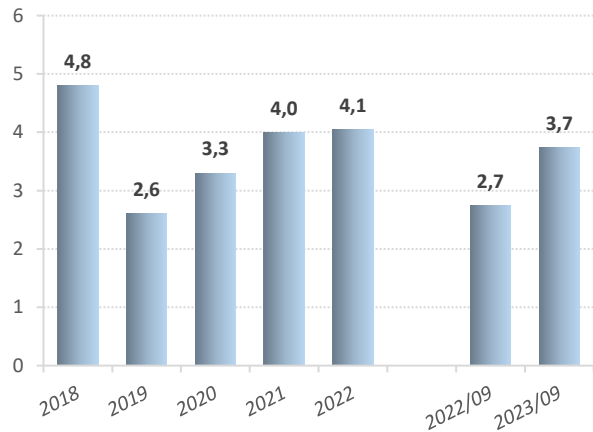
GÖSTERGELER

Şekil 1-Leasing Şirket Sayısı

Kaynak: FKB, BDDK

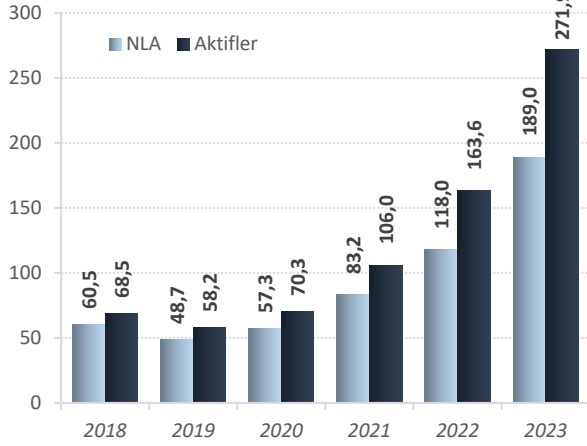
Şekil 2-İşlem Hacmi, Milyar USD

Kaynak: FKB

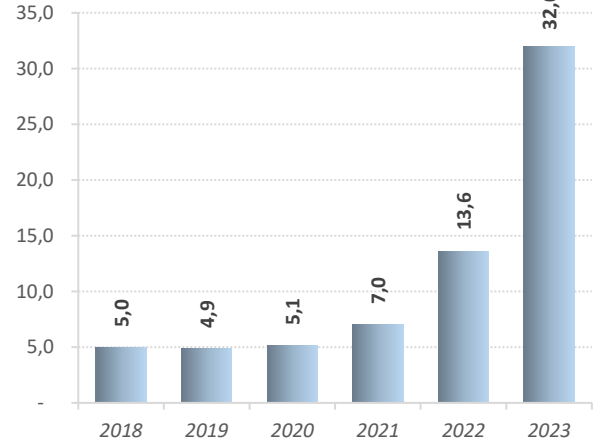
GÖSTERGELER

Şekil 3-Aktifler ve Net Leasing Alacakları, Milyar TL

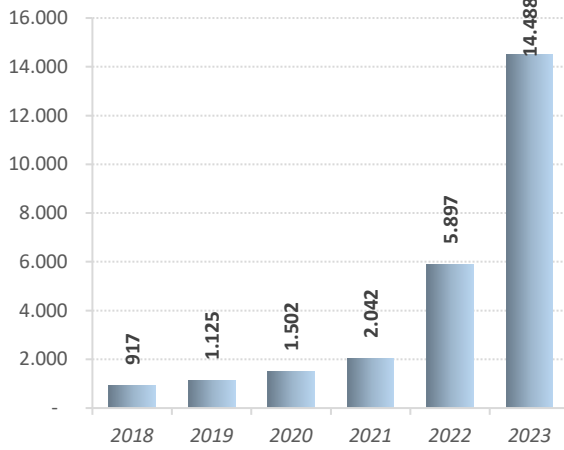
Kaynak: BDDK

Şekil 4-Leasing Gelirleri, Milyar TL

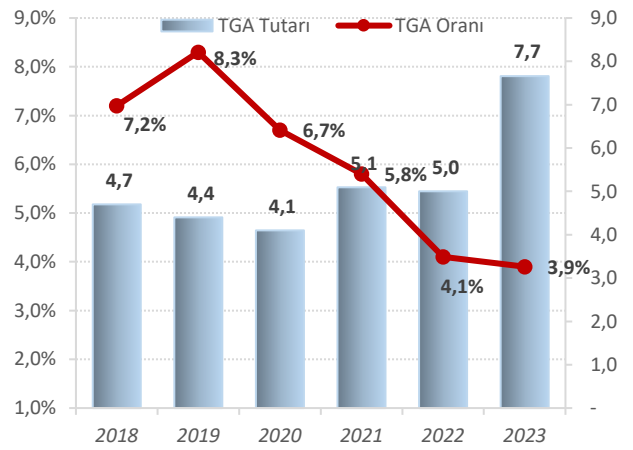
Kaynak: BDDK

Şekil 5-Net Kar, Milyon TL

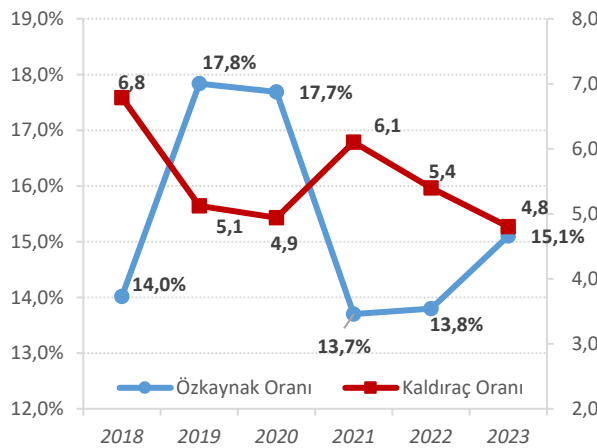
Kaynak: BDDK

Şekil 6-TGA Oranı ve TGA Tutarı, Milyar TL

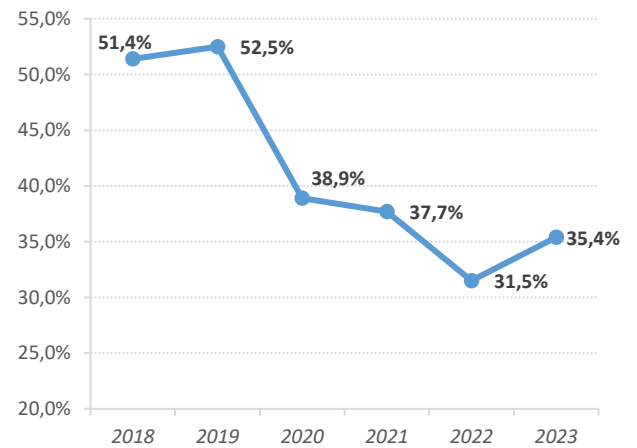
Kaynak: BDDK

Şekil 7-Özkaynak ve Kaldıraç Oranları

Kaynak: Turkrating

Şekil 8-Maliyet/Gelir Rasyosu

Kaynak: Turkrating

İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş.

Esentepe Mah. Büyükdere Cad. Müselles Sok. Onur İş Merkezi No:1/2
Şişli / İSTANBUL

Tel: 0212 272 01 44

Fax: 0212 257 54 85

Sıla Mersin – Kredi Derecelendirme Uzmanı

sila@turkrating.com

Bu rapordaki bilgiler ve yorumlar, kamuya açık, güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan temin edilen bilgilerden derlenmiştir. Bununla beraber, bu raporda geçen bilgilerin kullanılması veya bu raporun yararlandığı kaynaklardaki hata ve eksikliklerden doğan bilgilerin kullanılması sonucunda yatırımcıların uğrayabilecekleri doğrudan ve/veya dolaylı zararlardan İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş. sorumlu tutulamaz. Bu raporlar hiçbir şekilde menkul kıymetlerin alımı veya satımı konusunda tavsiye olarak yorumlanmamalıdır. Kullanan ancak kendi bilgi, inisiyatif ve değerlendirmesi ile hareket edecektir.
